

Milan

Ten chlapec bydlel a otcem-kvartálním alkoholikem, matkou (...), bratrem-dvojčetem a starší sestrou H. v pseudodomečku na náměstí. Otec byl charakterní člověk, sportovec, bezva chlap, proto škoda, že se občas naložil na pár dní s partou sportovců do lihu a výchova šla stranou. (Kdyby tomu tak nebylo, mohlo se všechno odehrát jinak?) Právě v těchto dnech se rodina musela spokojit s rýží se salámem k nedělnímu obědu. Nebo se jedli zbytky obědů z podniku, kde rodiče pracovali.

Matka žila a doteď žije jen pro to druhé, o pár minut starší dvojče. Teď ji to trochu mrzí, ale stejně si nemůže pomoci. To starší připravilo ji a manžela o střechu nad hlavou, protože se pokoušelo podnikat a nevědělo, že i ve vyšším postavení se hodí čas od času přijít do práce. Z domova se ale firma řídit nedá, že ne? Nedá. Ale to nevádí. Maminka vždycky ochotně pomohla. Klečela před manželem na kolenou, když dávat nechtěl, vytrvale plakala, až po ní těch pár tisíc vždycky doslova mrsknul.

H. za chlapce někdy umyla nádobí, on místo ní štípal dříví. V rodině se o citech nemluvalo, tak si solidaritu projevovali spíš činem než slovem. H. byla u matky o něco oblíbenější než chlapec.

Pozorovatel by tak mohl usoudit podle toho, že ne H., ale chlapec musel jednou sedět při štědrovečerní večeři sám v pokojíku. U stolu v kuchyni nezbylo místo. Matka to vyřešila nejlíp, jak mohla. Chlapec taky dostával výrazně méně hodnotné dárky než jeho bratr. To se pak chodíval vyplakat na záchod. Po několika nepodařených oslavách už na záchod neutíkal, protože se smířil s tím, že to navždy bude takhle, a nikdy jinak.

Chlapec byl o něco bystřejší než bratr a když ve škole dostal lepší známku, maminka mu vytkla, že měl sourozenci pěkně poradit. Další věc, která mě citově vydírá, je ta, že chlapec po dosažení dospělosti měl z prvního zaměstnání a brigády v mlýně našetřeno dvacet tisíc (a to je čtvrt století zpátky, to tehdy byly peníze!) a spravedlivá matka věnovala svých dvaceti tisíc dvojčeti, aby mu to nebylo líto.

Dovolte mi do vašeho čtení vstoupit. Odpusťte tu jednoznačnou definici hrdinů, nechtěla jsem z mladšího dvojčete vytvořit aluzi na *Kuře melancholika*, ani jsem se nechtěla dopustit biedermeierovského sentimentalismu, ale co mám asi tak dělat...?

Hodně se mě dotklo, když jsem o minulých Vánocích viděla matku na návštěvě u chlapce a ona nehovořila o nikom než o dvojčeti. Miluje ho opičí a starostlivou láskou, i když je mu už pětadvacet a dávno má dvě dcery, stejně jako chlapec. O to je příběh smutnější, že si chlapec všechno drží v sobě. Neřekl ani slovo, když mu zkritizovala „mohutný“ dům a „nepoměrně malou zahradu“, přičemž oboje si mohl dovolit až dvacet let po svatbě.

Před třemi lety v opilosti zemřel otec dvojčat a H. Chlapec nikdy neplakal víc než tehdy. Možná od té doby matka občas skrytě, mezi řádky projeví svou lítost nad minulostí. Stejně jí to těžko odpustím.

Chlapec někdy na okolí působí dojmem necitlivosti, nemluvnosti a slabé empatie. Nebude ode mě autorsky prvoplánové a laciné, když řeknu, že ho dětství v tomhle ohledu negativně ovlivnilo? Možná bude. Ale jeho kamarádi z tenisu si to myslí taky. Samozřejmě chlap jeho typu si nikdy nepostěžoval, snad jen manželce a starší dceři v jediných momentech slabosti, ale lidi o tom obecné povědomí měli, protože tohle byl po městě takový populární tragikomický příběh. Ještě že dneska, ačkoliv rodinné sympatie a antipatie mohou člověka zaskočit v každé době, se extrémní mateřská nespravedlnost společensky neakceptuje.

Chlapec je téměř čtvrt století ženatý a má dvě dospělé dcery, rodinu má nade všechno rád, ale jestli je šťastný, to vám říct nemůžu. Nevím. U nich doma se o citech totiž nikdy nemluvilo.